

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-239/19-S

Název	ZÁKLADNÍ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA JESENICE, příspěvková organizace
Sídlo	K Rybníku 800, 252 42 Jesenice
E-mail	skola@jesenickaskola.cz
IČ	70107017
Identifikátor	600053172
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Mgr. Bc. Jitka Novotná
Zřizovatel	Obec Jesenice
Místo inspekční činnosti	K Rybníku 800, 252 42 Jesenice Budějovická 77, 252 42 Jesenice Zbraslavská 68, 252 42 Jesenice
Termín inspekční činnosti	18. – 20. února 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) v základní škole; zjišťování a hodnocení naplnění ŠVP a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb. zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v matematice, přírodopisu a tělesné

výchově zejména v 6. ročníku, sledování plnění ŠVP, průběhu a výsledků vzdělávání, metodické vedení začínajících učitelů, zajišťování výuky v základní škole (dále ZŠ) pouze asistentkami pedagoga a vychovatelkami a na odstranění nedostatků zjištěných při předcházející inspekční činnosti (Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2412/18-S).

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost ZŠ, základní umělecké školy (ZUŠ), školní družiny (ŠD), školního klubu (ŠK) a školní jídelny. Škola poskytuje vzdělávání podle ŠVP pro ZŠ, ZUŠ, pro ŠD a ŠK.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci třetím rokem. V jejím poradním sboru došlo od předešlého inspekčního hodnocení (31. října – 5. listopadu 2018) k personální změně na pozici zástupce pro první stupeň ZŠ.

Od předešlé inspekční činnosti přijala dva nové učitele a dva asistenty pedagoga. Přestože ředitelka prokazatelně usiluje o zajištění výuky pedagogickými pracovníky s příslušnou odbornou kvalifikací, jsou personální podmínky v ZŠ z důvodu nízkého podílu odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků i nadále rizikové.

Ve čtyřech třídách 6. ročníku působí devět učitelů bez odborné kvalifikace. Z toho dva vyučují matematiku - každý v jedné třídě, jeden z nich, rovněž v jedné třídě, také přírodopis. V jedné třídě je zajišťována učitelem bez odborné kvalifikace výuka vyučovacího předmětu podnikavost. Dále jsou ve všech těchto třídách učitelé bez odborné kvalifikace vyučovány předměty český jazyk a literatura, hudební výchova, tělesná výchova (jedna skupina ze dvou), anglický jazyk (jedna skupina ze šesti), svět práce (jedna skupina ze dvou) a informační a komunikační technologie (šest skupin z osmi). Čtyři z uvedených devíti učitelů za účelem získání příslušné odborné kvalifikace studují.

Nedostatky byly zjištěny v personálním zajišťování výuky za nepřítomné pedagogy (dále „suplování“). V některých případech za ně suplují vychovatelé, v některých chybně vykonávají samostatně přímou pedagogickou činnost asistenti pedagoga. Ke snížení rizika poklesu kvality suplované výuky ředitelka od druhého pololetí školního roku 2018/2019 sice přijala opatření, ale neeliminovala jím riziko výuky zajišťované pouze asistentem pedagoga. Suplující pedagogický pracovník má povinnost si vždy připravit písemnou přípravu na výuku a předložit ji nejpozději v den suplování zástupci ředitelky. Ve sledovaných vyučovacích hodinách tomu tak bylo. Nicméně ve výuce vedené asistentkou pedagoga byla účinnost realizované přípravy nízká, v kvalitě jí vedené výuky se negativně projevila chybějící odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost učitele. Dalším zásadním rizikem je neposkytování podpůrného opatření asistentem pedagoga žákům se speciálním vzdělávacími potřebami v případech, kdy zajišťuje suplování.

Vedení školy motivuje pedagogy a podporuje jejich profesní růst. Prvním rokem nabízí novým učitelům zaškolovací program (přidělení uvádějícího učitele). Ve funkčnosti a účinnosti tohoto systému byly ale zjištěny dílčí nedostatky. Dle sdělení ředitelky uvádění nových učitelů monitorují její zástupci za daný stupeň a uvádějící učitelé postupují podle stejných povinností jako vedoucí učitelé vzdělávací oblasti. Ve výčtu jejich povinností (dokument platný ve školním roce 2018/2019) však nejsou systémově zohledněny specifické potřeby začínajících učitelů bez odborné kvalifikace. Z rozhovoru s vedoucí předmětové komise přírodovědných předmětů vyplynulo, že s uváděnými učiteli např. nekonzultovala

rozsah zápisů v sešitě žáků, přestože to bylo, vzhledem k nadměrné délce zápisů v jedné třídě, dle zjištění ČŠI žádoucí. Nerozlišení povinností uvádějícího učitele a vedoucího učitele vzdělávací oblasti vede také k jejich nedůslednému naplňování, což se např. projevilo nedostatečným počtem průběžné klasifikace v předmětu přírodopis.

Nižší funkčnost vnitřního informačního systému se v tomto školním roce projevila především v absenci včasného řešení podnětů účastníků vzdělávacího procesu, resp. zákonných zástupců žáků. Ředitelka v souvislosti s podnětem na kvalitu výuky přírodopisu, matematiky a tělesné výchovy v 6. ročníku následně (ale s časovou prodlevou) přijala vhodná opatření pro řízení vzdělávacího procesu. Přidělila dva mentory učitelé jedné třídy 6. ročníku, se kterými učitel účelně konzultuje své přípravy na hodiny. Jeden z mentorů také zajišťuje s tímto učitelem pravidelně jednu hodinu týdně párovou výuku předmětu matematika, případně za něj supluje. Mentor se nově věnuje také žákům, kteří využívají pravidelné doučování matematiky (jedna hodina týdně). Učitel se svými mentory konzultuje vedení žáků k samostatnému zápisu poznámek, způsob a frekvenci průběžného hodnocení. Dalším opatřením ředitelky je např. ověřování výsledků žáků např. dvacetiminutovým testem místo pouze dřívějšího desetiminutového, kterým učitel získá podrobnější zpětnou vazbu (k datu inspekční činnosti realizováno zatím jen jednou). V přírodopisu mentor také pravidelně hospituje a poskytuje učitelé kvalitní zpětnou vazbu v následných analýzách hodin, ucelenosti zápisů, efektivitu složení testů, hodnocení plnění cílů vyučovacích hodin, používání vyučovacích metod (např. kritického myšlení) apod. V obou vyučovacích předmětech mentoři spolu s učitelem sledují průběžné plnění učiva dle školního vzdělávacího programu (dále ŠVP), a to po jednotlivých týdnech.

Škola si nastavila podpůrné dokumenty pro zajištění plnění ŠVP a jeho kontrolu. Dle sdělení zástupce ředitelky učitelé obdrželi metodický materiál, ve kterém je doporučeno dodržovat časovou následnost očekávaných výstupů ŠVP a který je doplněn o orientační časové určení, kdy mají být jednotlivá témata probírána (po čtvrtletí). Učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů tento materiál nazývají „tematický plán“, jak vyplynulo z rozhovorů ČŠI s nimi. V oficiálním znění ŠVP, které bylo v písemné a elektronické podobě předloženo ČŠI, je učivo v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem distribuováno do ročníků. Zároveň škola stanovila systém měsíční kontroly průběžného plnění ŠVP, který ale není dle sdělení koordinátorky ŠVP důsledně dodržován.

Ze zápisů v sešitech žáků 6. ročníku ve vyučovacích předmětech matematika a přírodopis, dále ze záznamů v příslušných třídních knihách a ze sdělení učitelů vyplývá, že učivo bylo probíráno v souladu se ŠVP, ale s výkyvy od doporučeného časového rozvržení. V případě tělesné výchovy 6. ročníku je dle záznamů v třídních knihách probírané učivo rovněž v souladu se ŠVP, ve vyučovacích hodinách se prvky míčových her obvykle kombinují s osvojováním atletických a gymnastických dovedností.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Na základě zjištění nedostatků ČŠI přijímá ředitelka opatření k průběhu vzdělávání. Naplňování opatření škola sleduje a vyhodnocuje jejich účinnost. Dle sledovaného průběhu vzdělávání je účinnost přijatých opatření nízká.

Sledovaná výuka přírodopisu a matematiky ve všech třídách 6. ročníku vycházela ze ŠVP, hodiny byly připravené. Učitelé vždy sdělili cíl hodiny. V jedné ze sledovaných hodin matematiky žáci účelně pracovali s pracovním listem, který vhodně odrážel výsledky písemné práce z dokončeného tematického celku (dělitelnost, největší společný dělitel, nejmenší společný násobek). Učivo bylo v souladu se ŠVP, nicméně dle zmíněného

tematického plánu se zanedbatelným skluzem dvou týdnů, z toho byly týden jarní prázdniny (mělo již být probíráno učivo geometrie). Učitel používal především výklad prokládaný problémovým rozhovorem (se třídou i s jednotlivými žáky řešícími příklad u tabule), který doprovázela samostatná práce. Výklad byl srozumitelný, přiměřený věku a dosavadním výsledkům žáků. Nedostatkem výuky byla nízká pestrost v užitých metodách – nebyla zaznamenána práce ve dvojici či ve skupině, dále účinná práce s chybou a vedení žáků k vlastní reflexi jejich postupu řešení. V ostatních hodinách matematiky ve dvou paralelních třídách 6. ročníku byla probírána osová souměrnost v jedné třídě a ve druhé opakování rozkladů prvočísel vzhledem k výsledkům předchozího testu. Hodiny byly vedeny rovněž frontálně v kombinaci se samostatnou prací. Sledovaná výuka přírodopisu vycházela obsahově ze ŠVP, nicméně také s minimálním zpožděním oproti „tematickému plánu“. Učitel vhodně používal k podpoře názornosti vlastní prezentaci s přiměřeným obsahem a velmi vhodně vybraným obrazovým materiálem. Frontální výklad byl srozumitelný, plynulý, navazoval účelně na samostatnou práci žáků s obrazovým materiálem. Projev učitele byl klidný a laskavý, atmosféra v hodině příznivá. Pozitivem bylo vymezení dostatečného času na zápis klíčových informací žáky, bylo také patrné dobré předchozí vedení k samostatnému zápisu poznámek.

Ve sledovaných suplovaných hodinách matematiky a přírodopisu (matematika ve 4. a přírodopis v 7. ročníku), bylo patrné, že jsou připravené, obsah byl konzultován s pravidelným vyučujícím, jak v rozhovoru s ČŠI potvrdili suplující vyučující. Výuka účelně navazovala na předcházející vyučovací hodiny. V matematice suplující učitel vhodně zopakoval problematiku již ukončeného tematického celku. Procvičování učiva dle výsledků předcházejícího testu bylo účelné pouze částečně, chyběla diferenciacce učiva podle výsledku testů. Výklad nového učiva byl v matematice i přírodopisu po odborné stránce správný a pro žáky srozumitelný, vyučující využíval vhodně problémových otázek.

Ani výsledky ankety ČŠI zadané žákům všech tříd 6. ročníku ČŠI nepoukázaly na zásadní problémy v oblasti podnětnosti výuky. V názorech žáků nebyly zásadní rozdíly. Výsledky ankety jsou v souladu s výukou sledovanou inspektory ČŠI (např. ve škole se hodně naučím, je málo skupinové práce a ve dvojici, učitelé mi vysvětlují učivo srozumitelně).

Ve sledovaném průběhu vyučovací hodiny matematiky ve druhém ročníku vedla výuku asistentka pedagoga. Dle jejího sdělení a z přehledu suplování vyplývá, že z důvodu nemoci učitelky ji takto zastupovala ve více případech (72 hodin v období od 7. listopadu 2018 do 18. ledna 2018). Měla k dispozici písemné přípravy s přesným popisem činností, které s učitelkou vždy konzultuje, jak dále sdělila v rozhovoru s ČŠI. Hodinu vedla v příjemné atmosféře, vhodně střídala činnosti a formy práce. V jejím vysvětlování učiva byla ale patrné didaktické chyby, které měly za následek jeho nepochopení žáky a jejich velkou chybovost v matematických postupech.

Během inspekční činnosti probíhal ve třídách 6. ročníku basketbalový turnaj, což vhodně podporuje mj. vrstevnické vztahy a týmovou spolupráci. Ve sledovaném průběhu ostatní výuky tělesné výchovy v hodinách učitelů, kteří vyučují ve třídách 6. ročníku, bylo zaznamenáno didakticky správné vedení činností, které na sebe dobře navazovaly. Po rozcvičení a protažení všech svalových skupin následovala kolektivní hra, do které byli všichni žáci aktivně začleněni. Byla správně dodržována pravidla hry i pravidla bezpečnosti. Učitelé žáky vhodně motivačně hodnotili v průběhu hry. Průběžně upozorňovali na chyby a vysvětlovali žákům, proč k nim došlo a jak jim předcházet. Žáci se v pravidlech hry velmi dobře orientovali a prokazovali kvalitní herní dovednosti. Během hodin panovala velmi pozitivní atmosféra, žáci byli ukázněni. V závěru hodin učitelé účelně zhodnotili výuku a informovali žáky o plánu na další hodinu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Z rozhovorů ČŠI s učiteli, ze zápisů z porad učitelů a ze školního řádu vyplývá, že učitelé mají zajišťovat, aby hodnocení podávalo žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům reálný obraz o míře osvojení obsahu vzdělávání v průběhu vzdělávání. Školní řád stanovuje minimálně dvě hodnocení (známky) za pololetí ve všech vyučovacích předmětech. Toto pravidlo nebylo důsledně naplněno. Z analýzy četnosti klasifikace v 1. pololetí totiž vyplývá, že počet hodnocení v přírodopisu ve třídě VI. D nesplnil tento minimální počet, a to u cca čtvrtiny žáků. Z matematiky a tělesné výchovy počet známek školnímu řádu odpovídal.

Pozitivními prvky průběžného hodnocení jsou srovnávací testy na začátku školního roku, poté čtvrtletní a pololetní písemné práce. Např. po zjištění nedostatků v osvojení učiva 5. ročníku zahajovacím testem z matematiky žáků v jedné ze tříd letošního 6. ročníku učitel zařadil procvičování problematických jevů. Tím došlo v 1. čtvrtletí k částečné odchylce probíraného učiva mezi touto a ostatními třídami daného ročníku. Tomu stavu byl ale následně vhodně přizpůsoben obsah čtvrtletního meziročníkového testu. U pololetního testu již úprav nebylo třeba, naopak uvedená třída, která potřebovala v 1. čtvrtletí tohoto školního roku více opakovat, dosáhla nejlepšího výsledku v porovnání s ostatními třídami 6. ročníku. Ze srovnání výsledků zahajovacích testů a dále 1. čtvrtletní písemné práce také vyplývá, že výsledky ve zmiňované třídě byly srovnatelné s ostatními třídami 6. ročníku a že výsledky 1. čtvrtletní písemné práce byly lepší než výsledky testu zahajovacího (průměrný prospěch ze zahajovacího testu: VI. A 2,51, VI. B 3,09, VI. C 1,95, VI. D 2,45 a testu za 1. čtvrtletí: VI. A 2,04, VI. B 2,26, VI. C 1,95, VI. D 2,30). V matematice a přírodopisu tato třída dále dosáhla nejlepšího průměrného prospěchu za 1. pololetí. Hodnocení z vyučovacího předmětu tělesná výchova v 6. ročníku za 1. pololetí školního roku 2018/2019 u žákyň obsahuje většinou čtyři průběžná hodnocení, u chlapců čtyři až šest hodnocení. Průměrný prospěch v 1. čtvrtletí a 1. pololetí byl ve všech třídách 6. ročníku obdobný.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitelka od předešlé inspekční činnosti přijala čtyři pedagogické pracovníky, podíl pedagogů bez odborné kvalifikace je ale stále vysoký,
- vhodně zavedla v žádoucích případech párovou výuku, efektivně ustanovila další mentory.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedostatky v personálním řízení projevující se zejména v oblasti zajišťování suplované výuky a poskytování podpůrných opatření personálního charakteru v rozsahu doporučeném školským poradenským zařízením,
- nízká účinnost systému uvádění začínajících učitelů (nedostatečná metodická a didaktická podpora),
- nižší účinnost kontrolního systému v oblasti dodržování pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit personální řízení, zajišťovat výuku odborně kvalifikovanými učiteli,
- zvýšit účinnost kontrolního systému,

- zkvalitnit systém podpory uvádějících učitelů (doplnit zaškolovací program) o prvky intenzivního mentoringu, dodržovat ho v praxi a vyhodnocovat jeho efektivitu, jednoznačně vymezit kompetence uvádějících učitelů a vedoucích učitelů vzdělávacích oblastí,
- zefektivnit systém průběžné kontroly plnění ŠVP pro základní vzdělávání,
- zařazovat pestřejší organizační formy výuky (skupinovou práci, práci ve dvojicích) za účelem diferenciací výuky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. ŠVP pro základní vzdělávání „Škola pro život“ účinný od 1. září 2018 včetně dodatku
2. Tematické plány – vybraný vzorek, školní rok 2018/2019
3. Školní řád ZŠ účinný od 3. září 2018
4. Přehledy hodnocení žáků 6. ročníku v I. pololetí školního roku 2018/2019
5. Rozvrh hodin, školní rok 2018/2019 k datu inspekční činnosti
6. Třídní knihy 6. ročníku, školní rok 2018/2019 k datu inspekční činnosti
7. Povinnosti vedoucího učitele vzdělávacích oblastí 2018 – 2019
8. Záznamy z jednání učitelů vzdělávacích oblastí – vybraný vzorek, školní rok 2018/2019
9. Sešity žáků 6. ročníku – vybraný vzorek
10. Seznam žáků se SVP na I. a II. stupni, aktuální stav k datu inspekční činnosti
11. Školní matrika, školní rok 2018/2019
12. Personální dokumentace, školní rok 2018/2019
13. Zápisy z inspekčních rozhovorů s vyučujícími ze dne 20. února 2019
14. Inspekční zpráva ze dne 7. prosince 2018, čj. ČŠIS-2412/18-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	<i>Diopová v. r.</i>
Mgr. Blanka Šebestová, školní inspektorka	<i>Šebestová v. r.</i>
PhDr. Filip Dostál, školní inspektor	<i>Dostál v. r.</i>
Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice	<i>Kotvanová v. r.</i>

V Praze 25. března 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Mgr. Bc. Jitka Novotná, ředitelka školy	<i>Novotná v. r.</i>
--	----------------------

V Jesenici 28. března 2019